

Opplegg for kurs 1, 2 og 3 JUS4122 Vår 2019

Velkommen til kurs!

Jeg gleder meg til å se dere på kurs. Disse kursene er lagt opp med henblikk på at dere skal delta aktivt: det er ved å tenke og «snakke» retts sosiologisk at dere lærer å utvikle kritiske retts sosiologiske analyser av retten og samfunnet. Alle som deltar på kurs skal ha lest pensum til hver gang: dere forventer at jeg stiller forberedt, jeg forventer det samme fra dere. Jeg forutsetter at alle som deltar på kurs **også deltar muntlig**: og det er viktig å huske på at det ikke er noen måte å gjøre dette «riktigst» på, men at ideen er at vi sammen skal reflektere oss frem til noen observasjoner.

Hver gruppe skal forberede en power point presentasjon over angitt tekst på ca 20 minutter. Fint å problematisere det man synes var provoserende, inkonsekvent eller innsiktsfullt. Presentasjonen avsluttes med 4-5 spørsmål for klassediskusjon.

Dere vil også se at kurset er svært eksamensrelevant, ved at hver kursgang tar for seg spesifikke problemstillinger hvor det er relevant å tenke på tvers av hele pensum. Jeg kommer til å fordele ansvar for å presentere små oppsummeringer av pensum første kursgang. Hver av kursdeltagerne er således ansvarlig både for eget og medstudenters læringsutbytte. Erfaringsmessig kan dette gi stort utbytte når alle stiller forberedt! Kurs blir forøvrig ikke podcastet, men hvert kurs oppfordres til å dele power points i canvas rommet.

Kristin

Her er en kort oversikt over det som skal skje:

Kursets målsetting

Kursene skal hjelpe dere med det **generelle kompetansekravet**: å kunne «formidle og drøfte sentralt fagstoff om retts sosiologiske teorier, problemstillinger og empiriske undersøkelser skriftlig.» Aktiv klasseromsdeltagelse vil hjelpe dere med å «presentere, drøfte og sammenligne retts sosiologisk teori og empirisk forskning.», å kunne belyse retten og rettslig baserte ordninger ut fra retts sosiologi og øke evne til kritisk refleksjon om retten som sådan.

Vi har delt inn kurset i fem tematiske bolker, som går på tvers av pensum og forelesninger, for å gi dere et godt overblikk. Spør på kurs om dere lurer på noe!

1. Noen retts sosiologiske hovedperspektiv: rettslig styring og rettsliggjøring

Kursholder vil gi en oversikt over Mathiesens retts sosiologiske grep, som skal tjene som analytisk verktøy for hele kurset. Bygd på forelesningen om juristprofesjonen reflekterer studenter og forelesere denne gangen om rekrutteringen av jusstudenter, hvordan utdannelsen former både juristen og jussprofesjonen og kjennetegn og utviklingstrekk ved juristprofesjonen. Marx og Webers tanker om juristprofesjonen og dens utforming er her bakgrunnskontekst. Hva endrer seg nå, hva endrer seg imorgen for dere og klientene deres?

Pensum

- **Mathiesen, Thomas** (2011). Retten i Samfunnet. En innføring i retts sosiologi. Pax Forlag. ISBN 978-82-530-3415-7. s. 37-140.
- **Baier, Matthias** (2013): Nyere Nordisk retts sosiologi. I: Hammerslev og Rask Madsen (red.), Retts sosiologi – klassiske og moderne perspektiver. Hans Reitzels Forlag: København, s. 139-161.
- **Andenæs, Kristian**: Om maktens rettsliggjøring og rettsliggjøringens maktpotensial. Tidsskrift for Samfunnsforskning. Vol. 47, no. 4. s. 587-600.

Opplegg

- Gjennomgang av kursopplegg, Q & A. Oppdeling i grupper og utdeling av tekster.
- Kursleder og klassen diskuterer Mathiesens retts sosiologiske grep: hva kan vi bruke dette til?

2. Grenser mellom det private og det offentlige: juristen som rettens portvokter

Denne gangen skal vi jobbe med retten som styringsstrategi og den spesielle plassen denne styringsstrategien har hatt i det nordiske sosialdemokratiske prosjektet. Det er viktig å ha Habermas og Marx i bakhodet her. Rettsliggjøring og forholdet mellom rettslig styring og lovers virkning er her sentralt, og vi skal undersøke dette. Vi skal også se nærmere på ulike retts sosiologiske tilnærminger til forholdet mellom privat og offentlig sfære med kjønn, migrasjon og sexarbeid som eksempler. Særlig oppmerksomhet gis til juristenes rolle som portvoktere og statens ansvar for å tilrettelegge for dette. På et overordnet plan skal vi også tenke på jussens rolle i å skape og vedlikeholde det norske selvbildet. Når du forbereder deg, tenk over hva disse tekstene sier om velferdsstaten? Hvordan snakker disse tekstene til hverandre?

Pensum

- **Skilbrei, May-Len** (2016). Rettighetskamper i prostitusjonsfeltet: Hvem sin rett til hva står på spill?, I: Ingunn Ik Dahl & Vibeke Blaker Strand (red.), Rettigheter i velferdsstaten. Begreper, trender, teorier. Gyldendal Juridisk. Kapittel 8. s 183 – 201
- **Hellum, Anne og Taj, Farhat** (2014): Norsk-pakistanske kvinner i rettslige klemme. I: Hellum/Köhler-Olsen (red.), Like rettigheter – ulike liv. Gyldendal: Oslo, s.389-413.

- **Hammerslev, O., & Rønning, O. H.** (2018). «Outsourcing Legal Aid in the Nordic Welfare States” In *Outsourcing Legal Aid in the Nordic Welfare States* (pp. 1-13). Palgrave Macmillan, Cham. S. 311-326.
- **Rønning, Olaf Halvorsen** (2018). "Legal Aid in Norway." *Outsourcing Legal Aid in the Nordic Welfare States*. Palgrave Macmillan, Cham, 2018. s. 15-41.

Opplegg

- Gruppe 1: presenter **Skilbrei** 20 minutter. Avslutt med slide med 2-3 diskusjonsspørsmål til klassediskusjon.
- Gruppe 2: presenterer **Hellum og Taj** 20 minutter. Avslutt med slide med 2-3 diskusjonsspørsmål til klassediskusjon.
- Gruppe 3: presenterer **Hammerslev og Rønning + Rønning** 20 minutter. Avslutt med slide med 2-3 diskusjonsspørsmål til klassediskusjon.

3. Straff: det nordiske selvbildet, straffens funksjon

Denne kursgangen fokuserer vi på og problematiserer den norske rettskulturen og det norske selvbildet. Vi skal diskutere konstruksjonen av konflikter og se på hvordan grunnleggende rettssikkerhets og humanitetsverdier utfordres av politiske og byråkratiske føringer om kontroll og effektivitet.

Pensum

- **Christie, Nils** (1977): Konflikt som eiendom. *Tidsskrift for rettsvitenskap* 61. s. 113-132.
- **Franko, Katja, and Sigmund Book Mohn.** "Utvisning som straff?: Om grensesnittet mellom strafferett og utlendingskontroll." *Tidsskrift for strafferett* 15.02 (2015): 154-176.
- **Smith, Peter Scharff.** "Children of imprisoned parents in Scandinavia: their problems, treatment and the role of Scandinavian penal culture." *Law Context: A Socio-Legal J.* 32 (2015): 147.

Opplegg

1 time:

- Gruppe 4: presenter **Christie**. 20 minutter. Avslutt med slide med 4-5 diskusjonsspørsmål til klassediskusjon. Hva sier denne klassiske teksten om konfliktløsning i dag?

2 time:

- Gruppe 5: presenter **Franko og Mohn, og Scharff Smith**: 20 minutter. Avslutt med slide med 4-5 diskusjonsspørsmål til klassediskusjon. Hvordan snakker disse tekstene til hverandre og til vår tidligere diskusjoner om velferdsstaten og det norske selvbildet?

4. Den normale kroppen: bonus pater familias, homo economicus og Marte Kirkerud

Denne kursgangen skal vi undersøke og diskutere makt i jussen. Hvordan konstruerer retten identitetskategorier? Hvordan fordeler rettslige identiteter ressurser, feks pga kjønn, rase, klasse eller funksjonsnivå? Hva er rasjonalitet, og hvordan former rasjonalitetskonstruksjoner jussens definisjoner av hvem som er, har og får "rett"? Hva sier disse tekstene om forholdet mellom «kropp», rettslig identitet og politikk? Hvordan er utøvelse av juridisk ekspertise maktutøvelse? Hva kan og bør være skranker for slik maktutøvelse? Hvordan snakker disse tekstene til hverandre og til ideer om retten som et instrument for rettferdighet?

Pensum

- **Zamboni, Mauro og og Hammerslev, Ole** (2013): Lovgivning, politik og ret. I: Hammerslev og Rask Madsen (red.), *Retts sosiologi – klassiske og moderne perspektiver*. Hans Reitzels Forlag: København, s. 711 – 725
- **Ugelvik, Thomas** (2013). Michel Foucault: juridiske magtformer og det juridiske subjekt, I: Ole Hammerslev & Mikael Rask Madsen (red.), *Retts sosiologi*. Hans Reitzels Forlag. ISBN 87-412-5634-4. kapittel.
- **Solbrække, Kari Nyheim og Helene Aarseth** (2006): "Samfunnsvitenskapens forståelser av kjønn". I: *Kjønnforskning : en grunnbok*. Jørgen Lorentzen og Wencke Mühleisen (red.). Oslo: Universitetsforlaget. S. 63-76
- **Sandvik**, Kristin Bergtora. "Blurring boundaries: Refugee resettlement in Kampala—between the formal, the informal, and the illegal." *PoLAR: Political and Legal Anthropology Review* 34.1 (2011): 11-32.

Opplegg

1 time:

- Gruppe 6: presenterer **Solbrække, Kari Nyheim og Helene Aarseth Zamboni, Mauro og og Hammerslev, Ole**. 20 minutter. Avslutt med slide med 4-5 diskusjonsspørsmål til klassediskusjon

2 time:

- Gruppe 7: presenter **Ugelvik og Sandvik**: 20 minutter. Avslutt med slide med 4-5 diskusjonsspørsmål til klassediskusjon

5. Pluralitet i Norge

Denne gangen skal vi diskutere rettspluralisme i Norge. Denne gangen skal vi bruke pensum til å jobbe spesifikt med to dommer, og se hva slags retts sosiologisk analyse vi kan lage sammen:

Pensum

- **Nafstad**, Ida. "Gypsy law—the non-state normative orders of Roma: scholarly debates and the Scandinavian knowledge chasm." *The Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law* 48.1 (2016): 92-109.

- **Ravna, Øyvind** (2011): Samenes rett til land og vann, sett i lys av vekslende oppfatninger om samisk kultur i retts- og historievitenskapene. I: Historisk tidsskrift, vol. 90 no. 2. s. 189-212.
- **Thuesen, Frederik**, Retsantropologi og Global Retspluralisme, I: Hammerslev og Rask Madsen (red.), Retssociologi – klassiske og moderne perspektiver. Hans Reitzels Forlag: København, s. 559-572.

Field Code Changed

Field Code Changed

Dommene er her:

- **Unjárgga gilisearvi/Nesseby bygdelag mot Finnmarkseiendommen** HR-2018-456-P, (sak nr. 2017/860), sivil sak, anke over dom. <https://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/avgjorelser/2018/avgjorelser-mars-2018/saknr-2017-860.pdf>
- **Staten v/Landbruks- og matdepartementet mot Jovsset Ante Iversen Sara**. HR-2017-2428-A, (sak nr. 2017/981), sivil sak, anke over dom, <https://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/avgjorelser/2017/avgjorelser-desember-2017/sak-nr.-2017-981.pdf>

Field Code Changed

Opplegg

1 time:

- Gruppe 8: presenter **Thuesen**: 20 minutter. Avslutt med slide med 4-5 «rettssosiologiske problemstillinger».
- Gruppe 9: presenter **Nafstad og Ravna**- 20 minutter. Avslutt med slide med 4-5 «rettssosiologiske problemstillinger».

2 time:

- Gruppe 10: **Gi en rettssosiologisk analyse av** HR-2018-456-P og HR-2017-2428-A.
- Gruppe 11: **Gi en rettssosiologisk analyse av** HR-2017-2428-A.